

8. SINIF

**T.C. İNKILAP TARİHİ
VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ
DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSU**

**1. HAFTA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ**

maratonyayincılık

A Aşağıda verilen ifadelerden doğru olanları D, yanlış olanları Y olarak işaretleyin.

		D	Y
1	20. Yüzyıl başlarında Selanik; Müslüman, Musevi, Rum, Ermeni ve Bulgar gibi çeşitli milletlerin, kültürlerin ve dinlerin iç içe olduğu kozmopolit bir şehirdir		
2	Osmanlılık, Meşrutiyetin ilanı ile mecliste tüm halkın temsilini sağlayarak çöküşü önlemeyi hedefleyen fikir akımıdır.		
3	II. Abdülhamit, Jön Türklere verdiği sözü tutarak Kanun-i Esasi adıyla Türk Tarihinin ilk anayasasını hazırlamıştır.		
4	Osmanlı Devleti'nde Meşrutiyet yönetimine geçiş, Avrupalı devletlerin baskısıyla olmuştur.		
5	Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında Fransız İhtilali'nin de etkisiyle ayaklanmalar çıkmıştır.		
6	Osmanlı Devleti, Sanayi Devrimi öncesinde Avrupalı devletlerin açık pazarı durumundaydı.		
7	Osmanlı Devleti'nin Balkan topraklarında birden fazla ulusun bir arada yaşaması kültürel anlamda çeşitlilik yaratmıştır.		
8	İngiltere'de ortaya çıkan Sanayi İnkılabı Osmanlı Devleti'nde ayrılıkçı isyanlar ortaya çıkmasına neden olmuştur.		
9	Osmanlılık fikri etrafında birleşen Osmanlı aydınları özellikle Selanik şehrinde örgütlenmiştir.		
10	Osmanlı'nın son dönemlerinde aydınlarca yayılan fikir akımlarının ortak amacı, Osmanlı Devletinin yönetim biçimini değiştirmektir.		

B Aşağıda verilen boşluklara uygun ifadeleri yazınız.

Meşrutiyet	Mutlakiyet	Genel Borçlar İdaresi	Batıcılık	sömürgecilik	kanunlar	Türkçülük	kapitülasyonlar
------------	------------	-----------------------	-----------	--------------	----------	-----------	-----------------

1. Avrupalı devletler arasında başlayan yarışı hammadde ve pazar rekabetini artırmıştır.
2. Borçlarını ödeyemeyen Osmanlı Devleti'nin iflasını açıklaması üzerine, alacaklı devletler Osmanlı gelir kaynaklarına el koymak için İstanbul'da'ni kurmuştur.
3. Osmanlılık fikriniz savunan aydınlar Padişah II. Abduhamit'eyönetimini ilan ettirmişlerdir.
4. Fransız İhtilali'nin yaydığı milliyetçilik fikri, bir yandan azınlık isyanlarına neden olmuştur. Diğer yandan ise bir kısım Osmanlı aydınları arasında fikrinin doğmasına zemin hazırlamıştır.
5. İngiltere'de ortaya çıkan Sanayi Devriminin Osmanlı Devleti'nde yaşanmamış olması ve Osmanlı Devleti'nin Avrupalı Devletlere tanıdığı ekonominin çökmesine neden olmuştur.

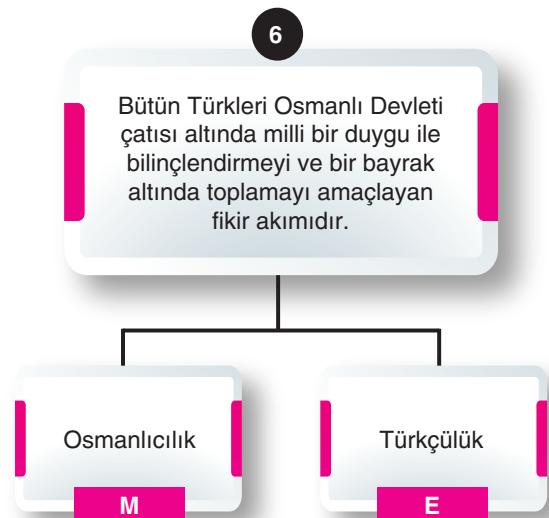
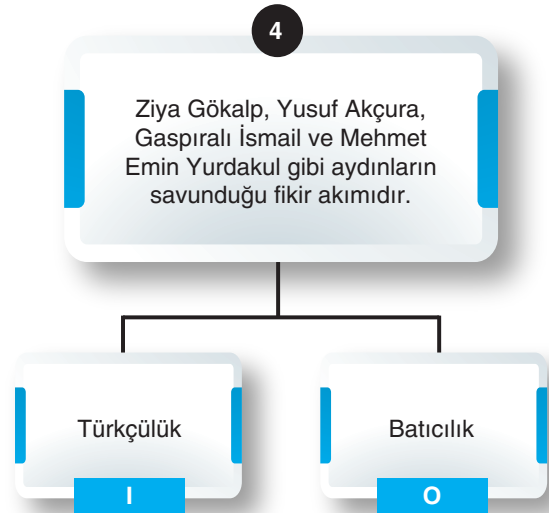
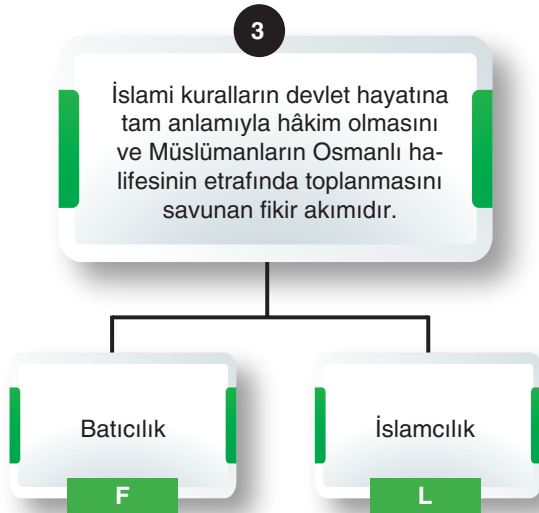
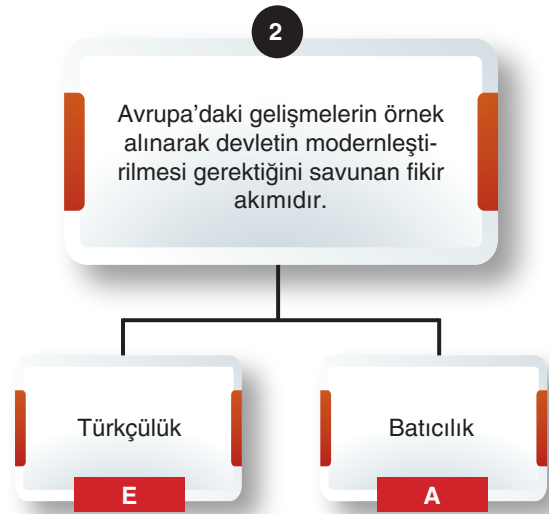
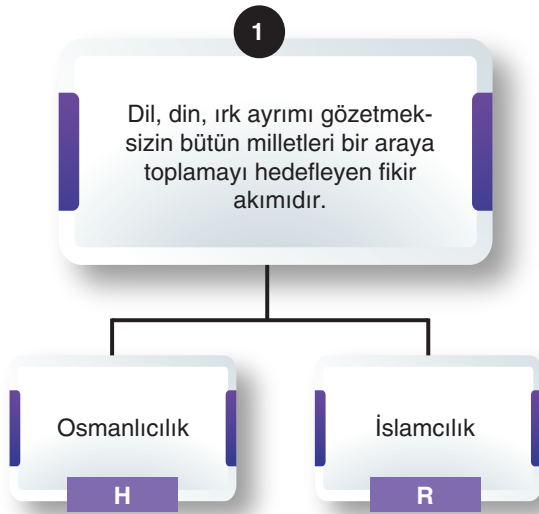
C 20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nde yaşanan aşağıdaki durumlardan hangilerinin sosyal, hangilerin siyasi hangilerin ekonomik alanla ilgili olduğunu belirleyin.

		Sosyal	Siyasi
1	Meşrutiyet, Osmanlı aydınlarının baskısı ile ilan edilmiştir.		
2	Osmanlı Devleti'nin Balkan toprakları çok uluslu bir yapıya sahiptir.		
3	20. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti toprakları, Avrupalı devletlerin işgal ve yönetim alanı olmuştur.		
4	Zengin bir kültürel alt yapıya sahip olan Selanik, dış etkilere açık bir şehirdir.		
5	19. yüzyıl sonlarında Balkanlar, fikir çatışmalarının yaşandığı bir ortama sahne olmuştur.		

D Aşağıdaki soruların ilgili olduğu cevabı belirleyip daire içine alınız.

	SORU	HANGİSİ?		
1	Osmanlı Devletinin başka devletlere tanıdığı ekonomik, siyasi ve sosyal ayrıcalığa verilen isim?	Kapitülasyon	Sömürgecilik	Milliyetçilik
2	Fransız İhtilali Osmanlı Devletini daha çok hangi alanda etkilemiştir?	Askeri	Ekonomik	Sosyal
3	Fransız İhtilali sonrası Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği, devletin dağılmasında önemli bir rol oynamıştır?	Çok uluslu olması	İzlediği denge politikası	Merkezi yönetim anlayışı
4	Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, hangi fikrin yayılmasına yol açmıştır?	Sömürgecilik	Milliyetçilik	Batıcılık
5	Sanayileşmiş Avrupalı devletlerin, zayıf ülkelerin yer altı ve yer üstü kaynaklarını kendi çıkarları için kullanma düşüncesine verilen isim?	Milliyetçilik	Eşitlik	Sömürgecilik
6	1881 yılında Osmanlı dış borçlarının ödenmesi için alacaklı devletler tarafından oluşturulan kurulun ismi?	Kanun-i Esasi	Duyun-u Umumiye	Mebusan Meclisi
7	Fransız İhtilali sonrası çıkan azınlık isyanları Osmanlı Devleti'nin daha çok hangi topraklarında etkili olmuştur?	Kuzey Afrika	Arap Yarımadası	Balkanlar
8	Avrupa'da yaşanan gelişmelerden hangisi Osmanlı Devletini ekonomik açıdan olumsuz etkilemiştir?	Rönesans	Reform	Sanayi İnkılabı
9	Osmanlı Devletinde 1856'da yaşanan hangi gelişme ile gayrimüslimlere verilen haklar genişletilmişti?	Sened-i İttifak	Islahat Fermanı	Tanzimat Fermanı
10	Osmanlı Devleti'nde hangi gelişme ile halk ilk kez seçimlere katılarak sınırlı da olsa yönetimde söz sahibi olmuştur?	Islahat Fermanı	Tanzimat Fermanı	Meşrutiyet

E Fikir akımları ile ilgili verilen bilgileri cevaplayıp verdiğiniz doğru cevabın altındaki harfleri birleştirerek gizli verilen kelimeyi bulunuz.

1	2	3	4	5	6

1. 19. yüzyılda yaşanan gelişmeler karşısında ekonomisi gittikçe bozulan Osmanlı Devleti savaş giderlerini karşılamak için 1854 yılında ilk dış borçlanmaya gitmiştir. İngiltere'den alınan ilk borcun ardından diğer Avrupalı devletlerden de dış borç alınmıştır. Zamanla Osmanlı Devleti bu borçları ödeyemez hâle gelmiştir. 1881'de Avrupa Devletleri'nin temsilcilerinden oluşan Düyun-u Umumiye İdaresi kurulmuştur. Böylece Osmanlı Devleti'nin düzenli gelir kaynakları denetim altına alındı.

Buna göre Osmanlı Devleti Düyûn-u Umûmiye'nin kurulmasıyla;

- I. Siyasi
- II. Sosyal
- III. Ekonomik

alanlarından hangilerinde bağımsızlığı zedelenmiştir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III

3. Osmanlı Devleti 19. yüzyılda başlayan isyan hareketlerini neticesinde dağılma sürecine girdi. Osmanlı devlet adamları ve aydınlar devletin dağılmasını önlemek amacıyla bazı fikir akımları ortaya attılar. Cemalettin Afgani, Sait Halim Paşa, Mehmet Akif Ersoy'un öncülüğünü yaptıkları fikir adamları İslami kuralların devlet hayatına tam anlamıyla hâkim olmasını ve Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunmuşlardır.

Hakkında bilgi verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık
- B) Türkçülük
- C) İslamcılık
- D) Batıcılık

maraton yayıncılık

2. Fransız İhtilali'nin getirmiş olduğu Milliyetçilik düşüncesi her milletin kendi devletini kurmasını öngörüyordu. Bu düşüncenin en fazla etkilediği devletlerden biri de Osmanlı Devletiydi. Milliyetçilik düşüncesinden etkilenen azınlıklar Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla isyan etmeye başladılar. Gittikçe şiddetlenen isyanlar devleti dağılma noktasına getirdi.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği devletin dağılmasında etkili olmuştur?

- A) Çok uluslu bir devlet yapısının olması
- B) Devletin mutlakiyetle yönetilmesi
- C) Meşrutiyet yönetimine geçilmesi
- D) Padişahların yetkilerinin sınırlandırılması

4. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, yaşanan olumsuz gelişmeler üzerine Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmalarına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek amacıyla çalışmalar yapmışlardır.

Buna göre;

- I. Islahat Fermanı'nın ilan edilmesi
- II. Meşrutiyet'in ilan edilmesi
- III. Düyun-u Umumiye'nin kurulması

çalışmalarından hangileri bu amaca yönelik değildir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

5. 1839'da ilan edilen Tanzimat Fermanına göre;

- Halkın can, mal ve namus güvenliği sağlanacaktır.
- Vergi herkesin gelirine göre alınacaktır.
- Müslüman ve gayrimüslim ayrımı yapılmaksızın herkes kanun önünde eşit sayılacaktır.

Buna göre Tanzimat Fermanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Osmanlı Devleti azınlıkların haklarını yasal güvence altına almıştır.
- B) Osmanlı Devleti Avrupa Devletleri'nin saygısını kazanmak istemiştir.
- C) Osmanlı Devlet adamları dünya siyasetinde etkili olma arzusundadır.
- D) Osmanlı Devleti halkı ülke yönetime katmak istemiştir.

6. **Durum:** Fransız İhtilali ile dünyada yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen Jön Türklere göre azınlıkların isyan etmesinin temel nedeni, padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Onlara göre azınlık isyanlarının önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Verilen durum sonrası;

- I. Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir.
- II. Islahat Fermanı ilan edilmiştir.
- III. Kanun-i Esasi hazırlanmıştır.
- IV. Meşrutiyet ilan edilmiştir.

gelişmelerinden hangileri yaşanmıştır?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve III
D) III ve IV

7. Osmanlı Devleti'nin dağılmasını önlemek için ortaya atılan fikir akımları:

İslamcılık	Müslüman milletleri Osmanlı halifesinin liderliği etrafında birleştirmeyi amaçlıyordu.
Türkçülük	Bütün Türkleri bir çatı altında toplayarak devletin gücünü yeniden toplama-yı amaçlıyordu.
Batıcılık	Avrupa ülkelerinin bilimini ve teknolojisini örnek alarak kötü gidişi durdurmayı amaçlıyordu.
Osmanlıcılık	Hiçbir ayrım gözetmeksizin herkesi eşit kabul ederek azınlıkların devletten ayrılmasını önlemeyi amaçlıyordu.

18. ve 19. yüzyılda Osmanlı Devletinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma amacıyla Tanzimat ve Islahat Fermanı ilan edildi. Kanun-i Esasi kabul edilerek Meşrutiyet yönetimine geçildi.

Verilen gelişmelerde aşağıdaki fikir akımlarından hangisinin etkisi olduğu söylenebilir?

- A) Türkçülük
B) Osmanlıcılık
C) Batıcılık
D) İslamcılık

8. Osmanlı Devleti'ne karşı bağımsızlık isyanı başlatan ilk azınlıklar Sırp olmuştur. Bu durum Osmanlı'dan ayrılmak isteyen diğer milletleri cesaretlendirmiştir. Yaşanan azınlık isyanları sonunda Osmanlı Devleti farklı dil, din ve kültüre sahip Balkan topraklarını tamamen kaybetmiştir.

Osmanlı Devleti'nde yaşanan bu gelişmelere neden olan olay aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanayi İnkılabı
B) Coğrafi Keşifler
C) Fransız İhtilali
D) Rönesans

CEVAPLAR

A.	B.	C.	D.	E.	Test
1. D	1. sömürgecilik	1. Siyasi	1. Kapitülasyon	1. Osmanlıcılık	1. C
2. D	2. Genel Borçlar İdaresi	2. Sosyal	2. Sosyal	2. Batıcılık	2. A
3. D	3. Meşrutiyet	3. Siyasi	3. Çok uluslu olması	3. İslamcılık	3. C
4. Y	4. Türkçülük	4. Sosyal	4. Milliyetçilik	4. Türkçülük	4. B
5. D	5. kapitülasyonlar	5. Siyasi	5. Sömürgecilik	5. Osmanlıcılık	5. A
6. Y			6. Duyun-u Umumiye	6. Türkçülük	6. D
7. D			7. Balkanlar		7. B
8. Y			8. Sanayi İnkılabı	Gizli Kelime: HALİFE	8. C
9. D			9. Islahat Fermanı		
10. Y			10. Meşrutiyet		